

Hr Tõnu Kolts
Advokaadibüroo COBALT
tonu.kolts@cobalt.legal

Teie 02.04.2025
Meie 30.07.2025 nr 5-1/1657-2

**Vastus usaldushalduse
maksustamist puudutavale
pöördumisele**

Austatud härra Kolts

Täname Teid pöördumise eest. Järgnevalt selgitame usaldushalduse tulu ja usaldushaldusest tehtud väljamaksete maksustamisega seonduvat.

Maailmas eksisteerib erineva majandusliku sisuga usaldushaldusi, mistõttu võivad ka maksustamisel arvesse võetavad asjaolud ning nende kaalumisel rakendatavad kriteeriumid erineda vastavalt konkreetse usaldushalduse olemusele ja ülesehitusele. Samuti on maksustamisel oluline arvesse võtta, kuidas käsitavad oma õiguses usaldushaldusi riigid, kus nad on loodud.

Usaldushaldus (inglise keeles *trust*) on rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse kohaselt defineeritud kui seda tunnustava riigi õiguse alusel loodud või tekkinud õigussuhe, mille kohaselt usaldushaldur valitseb usaldushalduse looja poolt eraldatud varakogumit oma nimel, kuid soodustatud isikute huvides või muu kindlaksmääratud eesmärgi kohaselt.

Usaldushaldust seega käsitatakse kui varakogumit. Juriidilise isiku staatusega isikuteühenduse või varakogumi puhaskasumi maksustamiseks residendist füüsilise isiku tasandil on tulumaksuseaduse (edaspidi TuMS) § 18 lõikes 4 erisäte. Kui residendist füüsiline isik on sellise isikuteühenduse liige või varakogumi osanik või kaasomanik, mida selle asutamise või moodustamise riigi õiguse kohaselt ei käsitata tulumaksuga maksustamisel juriidilise isikuna, maksustatakse nimetatud ühenduse või varakogumi puhaskasumi osa proportsionaalselt residendist füüsilise isiku osalusega, hääleõigusega või kaasomandi osaga. Usaldushalduse puhul aga ei ole füüsilisel isikul, kes usaldushaldusest tulu saab, selles osalust, hääleõigust ega kaasomandit. Lasse Lehis on tulumaksuseaduse kommenteeritud väljaandes märkinud, et selle lõike rakendamine eeldab ühenduse liikme või osaniku õigust osaleda ühenduse tegevuse juhtimisel ja korraldamisel. Kui üks isik on andnud oma vara lepingu alusel teise isiku valdusse ning viimane kohustub seda vara valitsema ning andma vara valitsemisest saadud tulu üle omanikule, siis tuleb tulu tekkimise hetkeks lugeda seda hetke, millal tulu omanikule anti. Arvestades eeltoodut leiame, et TuMS § 18 lg 4 usaldushalduse puhul kohaldada ei saa ning usaldushaldusest saadud väljamakseid tuleb residendist füüsilise isiku puhul maksustada muu tuluna.

Tulumaksuseaduse § 29 lg 11 sätestab sarnaselt § 18 lõikele 4 ka mitteresidendi tulu maksustamisel kitsenduse – varakogumi kaasomanike tulu maksustatakse proportsionaalselt

nende osalusega, hääleõiguse või kaasomandi osaga. Eelmises lõikes toodud põhjustel ei saa usaldushalduse puhul seda sätet kohaldada.

Oma kirjas viitate võimalusele käsitada usaldushaldusest tehtavaid väljamakseid maksuvaba kingitusena. Tulumaksuseaduse § 19 lg 3 p 6 kohaldamiseks peaks kingitus olema saadud füüsiliselt või juriidiliselt isikult, usaldushaldus pole aga kumbki nimetatutest, mistõttu ei saa väljamakseid käsitada maksuvaba kingitusena.

Palusite Rahandusministeeriumi seisukohta olukorrale, kus usaldushaldusest väljamaksete saaja (soodustatud isik) on ühtlasi usaldushalduse asutaja pärija ja väljamakse tehakse pärast asutaja surma. Pärast usaldushalduse asutaja surma usaldushaldusest tehtavat väljamakset ei saa lugeda soodustatud isiku maksuvabaks pärandvaraks, kuna vastavalt pärimisseadusele on pärimise aluseks seadus või pärandaja viimne tahe, mis on avaldatud testamendis või pärimislepingus. Lisaks märgime, et pärimisseaduse § 2 kohaselt on pärand pärandaja vara. Usaldushalduse puhul on vara õiguslik omand üldjuhul üle antud usaldushaldurile.

Tulumaksuseaduse § 45 lõikes 1 sätestatud tasaarvestusmeetodi kohaldamiseks peab maksumaksja suutma tõendada, et välisriigis tasutud või kinni peetud tulumaks on makstud või kinni peetud just nimelt sellelt maksumaksjalt, kes välisriigis makstud maksu mahaarvamist tahab rakendada. Usaldushaldus võib saada väga erinevaid tulusid, sõltuvalt sellest, millist vara talle on usaldatud ja kuidas see vara tulu toodab. Tihtipeale on tegemist varahaldusstruktuuriga, mis akumulereb erinevaid tulusid, investeerib neid edasi ning väljamaksed soodustatud isikutele toimuvad aastaid hiljem. Sel juhul on tõenäoliselt usaldushaldurilt kui vara õiguslikult omanikult tulumaks välisriigis kinni peetud ning soodustatud isik mahaarvamist rakendada ei saa.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelyn Liivamägi

finants- ja maksupoliitika asekancler

Tiina Hansson 58851480, Tiina.Hansson@fin.ee